

FCG Suunnittelu ja tekniikka

18.11.2015

MÄNTTÄ-VILPPULAN KAUPUNKI

KESKUSTAAJAMAN OIKEUSVAIKUTTEINEN OSAYLEISKAAVA

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

FCG Suunnittelu ja tekniikka

18.11.2015

Sisällysluettelo

1	Suunnittelualue	1
2	Suunnittelun tavoitteet	1
3	Suunnittelutilanne.....	2
4	Osayleiskaavan yhteydessä laadittavat selvitykset	7
5	Vaihtoehdot	7
6	Vaikutusten arviointi	8
7	Osalliset, vuorovaikutuksen järjestäminen ja tavoiteaikataulu.....	8
8	Tiedottaminen	10
9	Yhteystiedot	10

18.11.2015

KESKUSTAAJAMAN OIKEUSVAIKUTTEINEN OSAYLEISKAAVA

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma koskee Mänttä-Vilppulan keskustaajaman oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimistyötä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma käsittelee kaavan osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyjä sekä vaikutusten arviointia (MRL § 63.1). Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on asetettu nähtäville kesällä 2014. Osalliset voivat lausua mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuvataan lisäksi suunnittelun kohde, kaavoituksen lähtökohdat ja suunnittelussa käsiteltävät keskeiset asiat, osalliset, joita suunnittelu koskee sekä osallistumisen tavoitteellinen aikataulu. Aikataulu tarkentuu työn edetessä.

1 Suunnittelualue

Työssä laaditaan Mänttä-Vilppulan keskustaajaman oikeusvaikutteinen osayleiskaava ja siihen liittyvät selvitykset. Suunnittelun alustava tavoitevuosi on 2030.

Suunnittelualue käsittää Mäntän ja Vilppulan taajamien asemakaavoitetun alueen sekä Mänttä-Vilppulan kaupungin rakennusjärjestyksessä esitetyn suunnittelutarvealueen laajennuksineen. Kaavoitettavaan alueeseen kuuluu aiemmin kaavoittamattomia ranta-alueita sekä pieniä haja-asutusluonteisia kyläalueita. Työn ja tavoiteasettelun lähdettyä käyntiin on tähän alkuperäiseen 4835 hehtaarin suuruiseen kaava-alueeseen lisätty pohjoinen 1619 hehtaarin laajuinen pääasiassa virkistys-, maa- ja metsätalouskäytössä oleva alue. Näin ollen kaava-alueen yhteenlaskettu ala on 6452 ha. Aluerajaus on esitetty tämän osallistumis- ja arviointisuunnitelman kannessa, lisäalue katkoviivalla.

Kaavoitettavaan alueeseen sisältyy vähäiseltä osalta myös voimassa olevan rantaosayleiskaavan mukaisia alueita. Kaavoitusta koskeva alustava aluerajaus on hyväksytty Mänttä-Vilppulan kaupunginhallituksessa 19.11.2012. Rajausta on tarkistettu ja voidaan myös jatkossa tarkistaa ohjausryhmän päätöksen perusteella. Kaavoittamatonta rantaviivaa alueella on n. 8,75 km. Kaavoitettavalla alueella asuu n. 8500 asukasta.

2 Suunnittelun tavoitteet

Osayleiskaavaan tavoitteena on mahdollistaa elinkeinojen, teollisuuden, asumisen, matkailun, virkistyksen ja liikenteen kehittäminen infrastruktuurin taloudellisuuskohdat ja kaupungin vetovoimaisuustekijät huomioiden.

Kaavoitustyön tavoitteena on luoda edellytykset monipuoliselle, laadukkaalle asumiselle taajamassa ja taajaman läheisyydessä. Kaavalla tutkitaan rantojen käytön periaatteet sekä taajama-alueella että taajaman läheisyydessä. Osayleiskaavalla osoitetaan sopivat alueet rantarakentamiselle siten, että tärkeät luonnon-, maisema-, kulttuuri- ja virkistysarvot säilyvät. Suunnittelualueeseen liittyvien kaavoittamattomien rantojen ja kaavoittamattoman kuivan maan osalta määritellään rakentamisoikeus tila- ja rakennuspaikkakohtaisesti. Konsultin tulee tutkia alueille soveltuvin mitoitin kaavatyon yhteydessä. Taajaman täydennysrakentamismahdollisuudet selvitetään.

Kaavalla ratkaistaan maankäytön ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen ja pyritään kehittämään kevyen liikenteen verkostoa ja parantamaan liikenneturvallisuutta. Kaavan yhteydessä laaditaan kevyenliikenteen suunnitelma, jonka tarvitsemat merkinnät ja aluevaraukset osoitetaan kaavassa. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennetut ympäristöt, maisemat, arkeologiset ja luontokohteet kohteet kartoitetaan ja merkitään MRL:n edellyttämällä tavalla kaavaan.

18.11.2015

Kaavan tavoitevuosi on alustavasti 2030. Alustavasti kaavan mitoitustavoitteeksi on osoitettu Kaupunkistrategiaan nojaten yli 300 uutta työpaikkaa Mänttä-Vilppulan kaupunkiin ja kaavan ohjausryhmätyöskentelyyn nojaten 850 uutta asukasta kaava-alueelle. Koko Mänttä-Vilppulan asukasluku on Tilastokeskuksen vuoden 2011 tietojen mukaan 11 300 asukasta. Väestöennuste on loivasti vähenevä. Suunnittelualueen väkiluvun voidaan kuitenkin olettaa kasvavan johtuen mm. voimakkaasti ikääntyvästä väestörakenteesta.

Osayleiskaavatyön tavoitteet ja selvitystarve täsmentyvät työn edetessä.

3 Suunnittelutilanne

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto on hyväksynyt valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet 30.11.2008. Tavoitteet astuivat voimaan 1.3.2009. (www.ymparisto.fi/vat) Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Ne on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on

- varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa,
- auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys,
- toimia kaavoituksen ennakko-ohjauksen välineenä valtakunnallisesti merkittävissä alueidenkäytön kysymyksissä ja edistää ennakko-ohjauksen johdonmukaisuutta ja yhtenäisyyttä,
- edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa sekä
- luoda alueidenkäyttöllisiä edellytyksiä valtakunnallisten hankkeiden toteuttamiselle.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaan ne on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet välittyvät yleiskaavaan osin maakuntakaavan kautta.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia, jotka ovat keskeisiä myös laadittavana olevassa yleiskaavassa:

- toimiva aluerakenne
- eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
- kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
- toimivat yhteysverkot ja energiahuolto
- luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet.

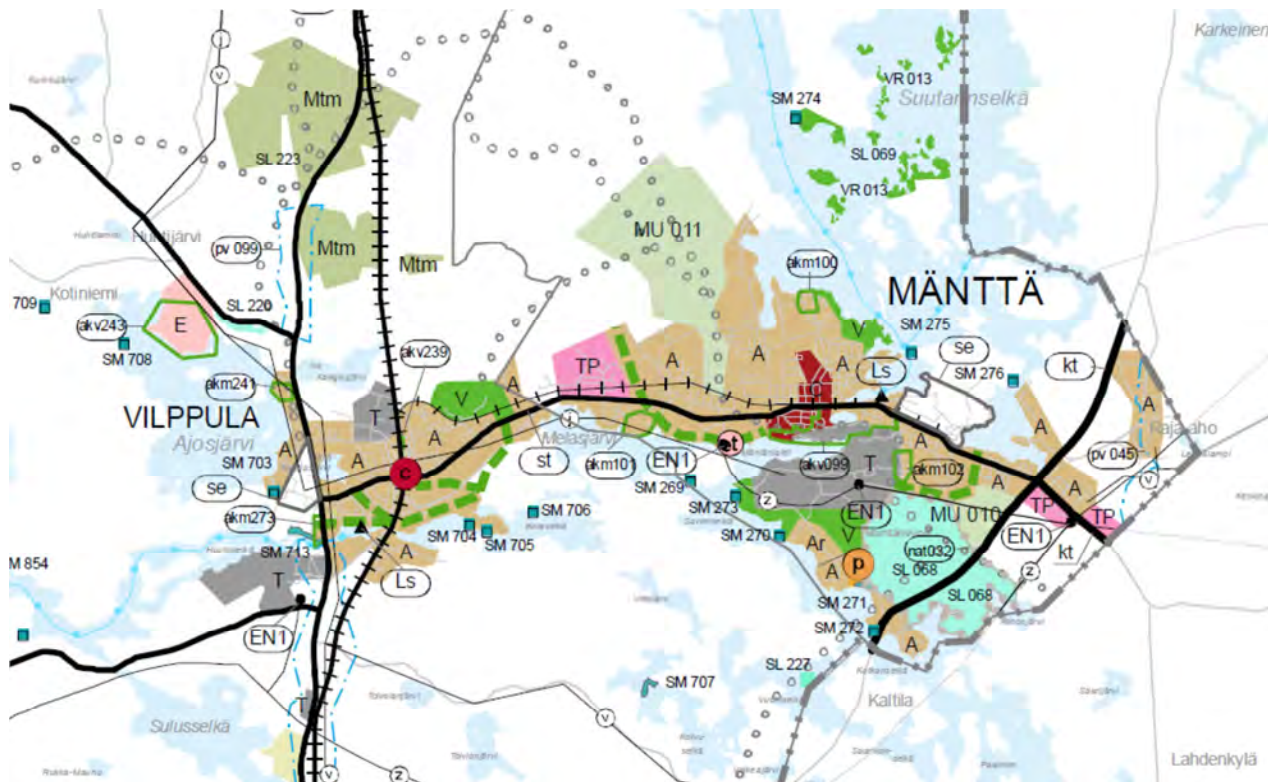
Lisätietoja valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista löytyy ympäristöministeriön kotisivuilta: www.ymparisto.fi/vat.

18.11.2015

Maakuntakaavoitus

Pirkanmaan 1. maakuntakaavassa on käsitelty samanaikaisesti kaikki Pirkanmaan maakunnan keskeiset maankäyttökysymykset. Maakuntakaavassa on osoitettu maakunnan kehittämistavoitteiden mukaiset fyysiset aluevaraukset seuraavaksi 10-20 vuodeksi. Pirkanmaan 1. maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 2005 ja vahvistettu valtioneuvostossa 2007. Liikennettä ja logistiikkaa käsittelevä vaihemaakuntakaava on hyväksytty 2012, ja turvetuotantoa käsittelevä vaihemaakuntakaava 2013. <http://www.pirkanmaa.fi/fi/maakuntakaavoitus>

Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma on hyväksytty 2012.

Kuva: Ote Pirkanmaan 1. maakuntakaavasta

Pirkanmaan liitto on käynnistänyt maakuntakaavatyön, jossa laaditaan vuodelle 2040 ulottuvaa maakuntakaavaa. Kaavatyössä esitettiin aluksi neljä maankäyttövaihtoehtoa, joissa kaikissa Mänttä-Vilppula oli pohjoisen Pirkanmaan seutukeskuksena. Vaihtoehtojen nimiksi on annettu Aurinko 1, Aurinko 2, Planeetat ja Tähdet. Aluekehityksellisessä painopistetarkastelussa Mänttä-Vilppula oli pohjoisen Pirkanmaan pääkeskuksena Aurinko 1 ja Planeetat -malleissa. Myös liikennevirtoja Tampereen ydinkaupunkiseudulta Mänttä-Vilppulan suuntaan todettiin pystyttävän ohjaamaan tehokkaimmin näissä malleissa. Edelleen Planeetat -vaihtoehto, joka tukeutui kokonaisuudessaan vahvasti raideliikenteeseen, antoi Aurinko 1-vaihtoehtoa hieman paremmat lähtökohdat tähän tarkoitukseen. Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus teki 10.3.2014 päätöksen kannanotosta maakuntaliitolle rakennevaihtoehtoja koskien. Kaupunginhallitus puolsi Tähdet ja Planeetat -vaihtoehtoja.

Maankäyttövaihtoehtoihin saadun palautteen pohjalta Pirkanmaan maakuntavaltuusto päätti kevätkokouksessaan 28.4.2014 perusratkaisut, joiden mukaisesti maakuntakaavaluonnosta lähdetään laatimaan. Arvioitujen vaikutusten ja saadun palautteen pohjalta maakuntakaavan perustan muodostavat pääosin maankäyttö-

18.11.2015

vaihtoehdossa Aurinko 2 esitetyt maankäytölliset ja liikenteelliset ratkaisut, erityisesti ydinkaupunkiseudulle ja eteläiselle Pirkanmaalle sovellettavana mallina. Muun Pirkanmaan osalta kokonaisuutta täydennetään sekä Tähdet että Planeetta – vaihtoehtoissa esitetyillä ratkaisuilla, jotka tukevat paikallisen elinkeinoelämän ja maankäytön kehittämisedellytyksiä.

Pohjoisen Pirkanmaan (Juupajoki, Mänttä-Vilppula, Orivesi, Ruovesi, Virrat) todettiin maakuntaliitossa seuraavat johtopäätökset:

- Kaavaluonnoksen laadinnassa nojaututaan vaihtoehtojen Tähdet ja Planeetat yhdistelmään.
- Varaudutaan asemanseutujen vahvaan kehittämiseen.
- Edistetään hyviä ja sujuvia matkaketjuja.
- Käsitellään joukkoliikenteen merkittävät vaihtopaikat, liityntäpysäköinnin edellyttämät seudulliset ratkaisut sekä raideliikenteen asemat.
- Kehitetään Mänttä-Vilppulan keskustaajamaa seutukeskuksena, jonka pitkämatkainen joukkoliikenne tukeutuu ensisijaisesti rautatiehen.
- Virtain osalta selvitetään erityisesti hyvää kytkeytyvyyttä ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.
- Päivittäistavara- ja keskustahakuinen erikoiskauppa suunnataan ensisijaisesti keskusta-alueille.
- Valtatie 9 on kehitettävä päätie. Valtakunnallisen maantieverkon sujuvuus edellyttää valtatie 9 kehittämistä Tampere-Orivesi –välillä.
- Tukeudutaan olevaan liikenneverkkoon ja tuetaan sen ylläpitoa.
- Varaudutaan luonnonvaratalouden vahvaan ja kestäväan kehittämiseen.
- Turvataan maankäyttöratkaisuilla maaseutuelinkeinojen kehitysedellytykset.
- Pori-Haapamäki rataa tutkitaan kaavaluonnoksen yhteydessä; tässä vaiheessa ei kannanottoa tarpeeseen.

Vuonna 2015 maakuntakaavatyössä edetään ehdotusvaiheeseen. Maakuntakaavatyön tuore ja laaja selvitysaineisto toimii myös tämän yleiskaavatyön lähtöaineistona.

<http://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/>

Mänttä-Vilppulan kaupunkistrategia 2020 (2011)

Perustehtävä: "Mänttä-Vilppulan perustehtävänä on järjestää vetovoimaiset ja tarkoituksenmukaiset palvelut alueen nykyisille ja tuleville asukkaille ja yrityksille viihtyisässä asuin- ja toimintaympäristössä."

Visio: "Mänttä-Vilppula on elinkeinorakenteeltaan monipuolinen, taide- ja kulttuuriperintönsä nojaava kasvukeskus, joka huolehtii ympäristöstään ja asukkaidensa hyvinvoinnista, kiinnostaa matkailijoita ja luo alueellista vireyttä."

Arvot: "Avoimuus – Luovuus – Vastuullisuus"

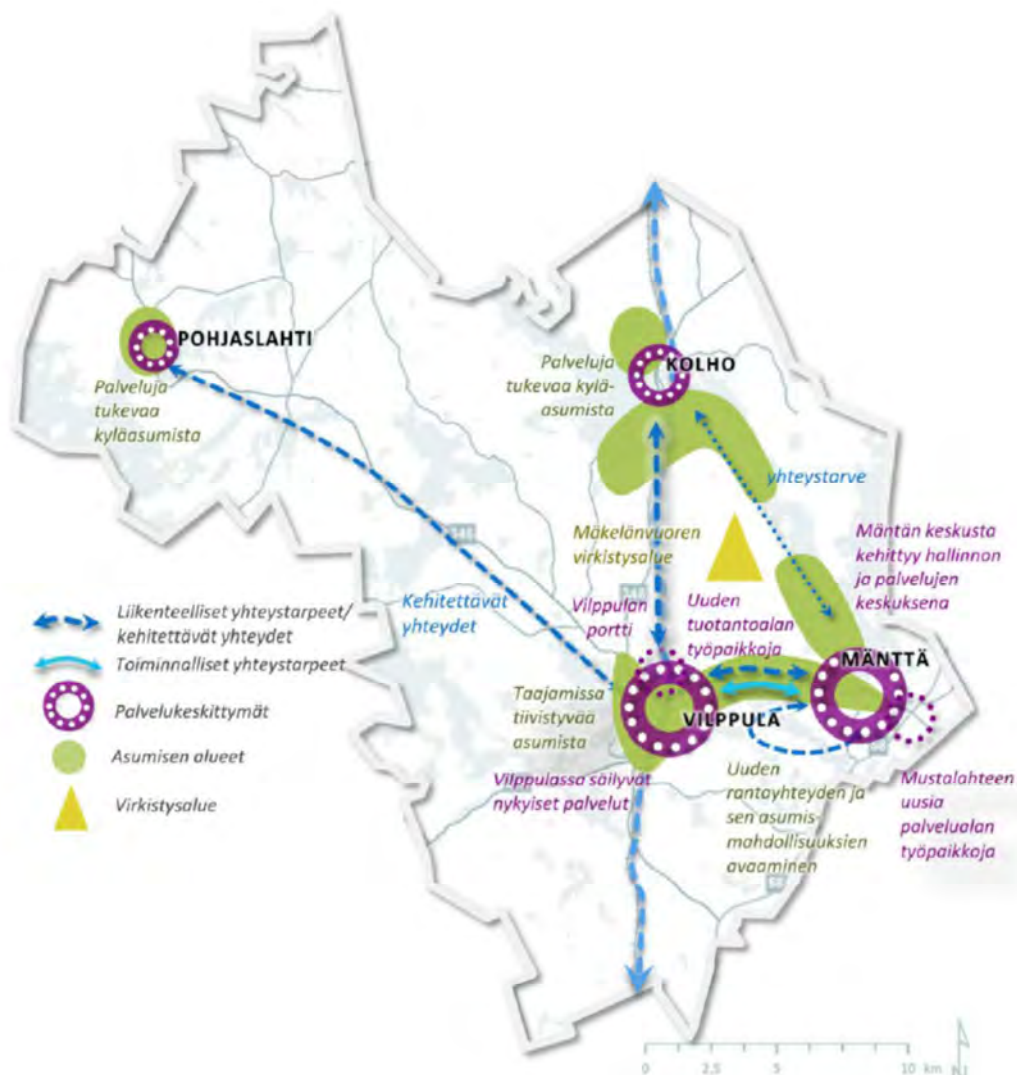
18.11.2015

Mänttä-Vilppulan kehityskuva (2012)

Mänttä-Vilppulan kehityskuva on kartalle viety esitystapa Mänttä-Vilppulan tulevaisuudesta, ja se on osa kaupunkistrategian toteuttamista. Kehityskuvatyössä on vaihtoehtojen kautta etsitty Mänttä-Vilppulan paras yhdyskuntarakenne. Siinä asumisen kehittämisyöhykkeet sijaitsevat välillä Vilppula-Mänttä-Kolho-Pohjaslahti. Mäntän ja Vilppulan välinen toiminnallinen yhteys syntyy rannan kehittämisen ja laadukkaan rakentamisen kautta. Uudet työpaikka-alueet painottuivat Mänttään, Vilppulaan ja Mustalahden risteyksen tuntumaan. Mäntän ja Vilppulan välille rakentuu rantaa hyödyntävä, taide- ja kulttuuripainotteinen virkistys- ja ulkoilukokonaisuutena. taidekaupunki-imagoa vahvistetaan.

Kehityskuva ohjaa Mänttä-Vilppulan kaavoitusta ja muuta maankäytön kehittämistä. Se myös ohjaa kaupungin muuta kehittämistä, kuten palvelujen, liikenteen, energiahuollon ja virkistysmahdollisuuksien kehittämistä. Kehityskuvan tueksi on laadittu toimenpideohjelma.

Kuva: Yhteenvedo Mänttä-Vilppulan kehityskuvasta

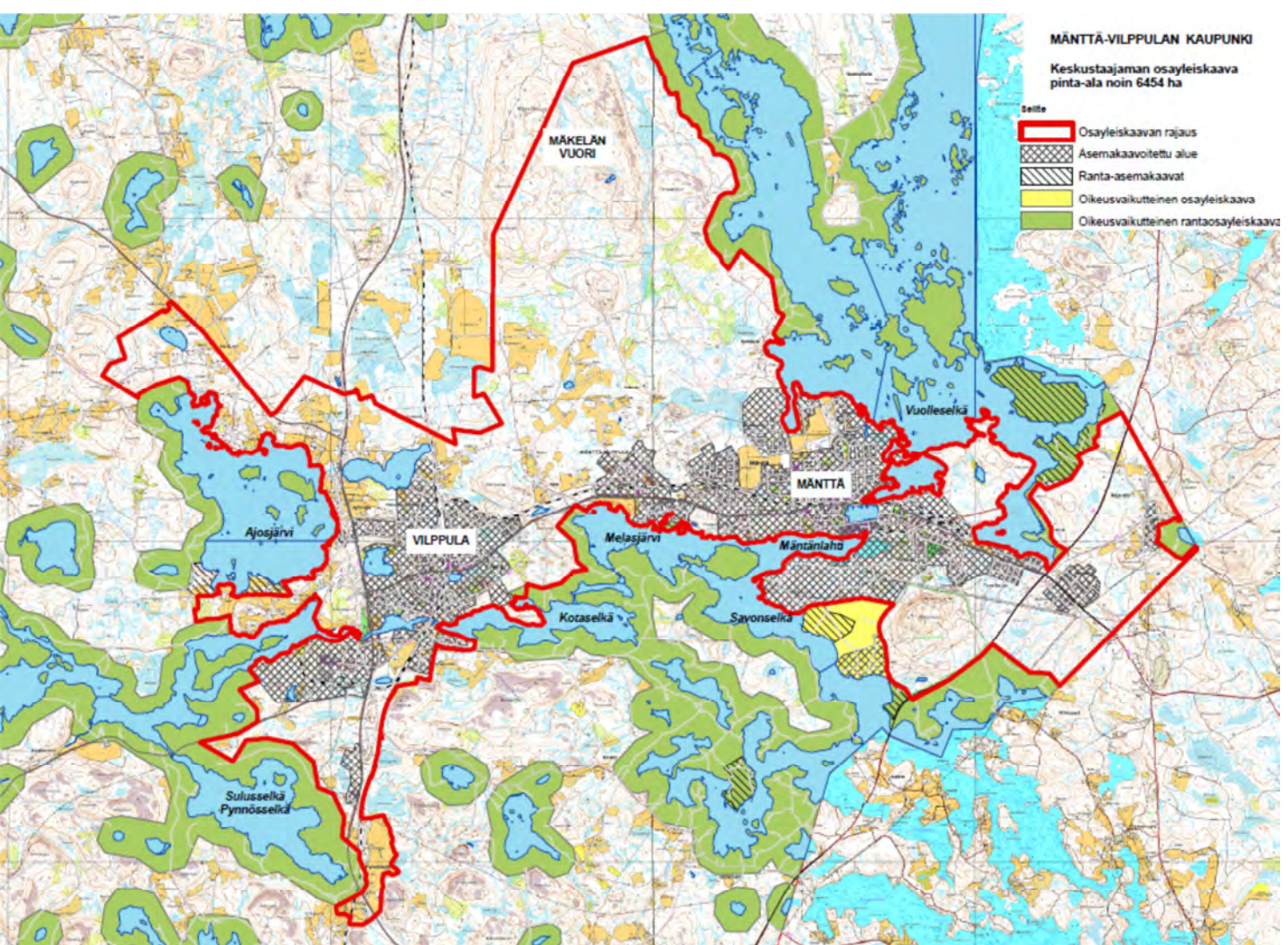
18.11.2015

Yleiskaavoitus ja asemakaavoitus

Suurimmassa osassa nyt osayleiskaavoitettavaa aluetta on voimassa oikeusvaikutukseton osayleiskaava. Yleiskaavoittamatonta aluetta tarkasteltavan alueen sisällä on Vilppulan taajaman laidoilla. Voimassa olevat yleiskaavat:

- Mäntän yleiskaava (2001)
- Vilppulan keskustan yleiskaava (1990)

Asemakaavoitettua aluetta on laajalti sekä Mäntän että Vilppulan taajamissa.

Kuva: Kaavoitustilanne 1.9.2012; Keltaisella värillä on esitetty osayleiskaavoitetut alueet, punaisella ruudutuksella asemakaavoitetut alueet.

Muut keskeiset selvitykset ja suunnitelmat

- Kaavoituskatsaus 2012
- Rakennusjärjestys (2010)

18.11.2015

4 Osayleiskaavan yhteydessä laadittavat selvitykset

Maankäytön suunnittelun pohjaksi laaditaan seuraavat selvitykset:

1. kevyen liikenteen suunnitelma
2. rakennetun ympäristön inventointi
3. arkeologisten inventointien täydentäminen
4. maisemaselvityksen täydentäminen
5. luontoselvitys (sisältää kasvillisuuden ja eläimistön)
6. ympäristöhäiriöiden kartoitus
7. maaperä- ja rakennettavuusselvitys
8. hulevesiselvitys (hulevesistä aiheutuvien vaikutusten ja hulevesien hallinnan tarpeiden kartoittamiseksi)
9. kaupallisten palveluiden selvityksen päivittäminen
10. palveluverkkoselvitys
11. kantatilaselvitys ja -mitoitus

Kohtien 2-4 selvityksistä laaditaan tarpeellisten erillisselvitysten lisäksi eri asiantuntijoiden yhteistyönä tai erikseen sovitulla tavalla yhteenvetoraportti, jonka avulla on mahdollista muodostaa selkeä käsitys kulttuuriympäristön historiasta ja sen arvoista kokonaisuutena. Luontoselvitysten laadinnassa keskitytään erityisesti alueille, joissa on nähtävissä muutostarpeita.

Kaavatyön yhteydessä selvitetään lisäksi mm.

- väestö ja asuminen
- palvelut
- työpaikat
- työssäkäyntialueet
- maanomistus
- liikenneverkko
- meluvyöhykkeet
- teknisen huollon verkostot
- kaukolämmön kehittämismahdollisuudet
- luonnoksiin liittyvät kaavataloudelliset selvitykset
- keskustan kehittämistarpeet
- matkailun kehittämistarpeet

5 Vaihtoehdot

Kaavatyön valmisteluvaiheessa suunnitellaan kaksi viiteluonnosta vuorovaikutteisen suunnitteluprosessin, selvitysten ja lähtöaineiston kautta. Valmisteluvaiheen edetessä nämä viiteluonnokset työstetään kaavaluonnoksiksi.

18.11.2015

6 Vaikutusten arviointi

Kaavatyöhön sisältyy MRL:n 9 §:n ja MRA 1 §:n mukainen ympäristövaikutusten selvittäminen.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen vaikutukset, jotka arvioivat kaavanlaatija ja muut asiantuntijat kaavan valmistelun yhteydessä. Mänttä-Vilppulan keskustaajaman osayleiskaavan vaikutukset keskittyvät seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- maisemaan ja maaperään
- luontoarvoihin
- yhdyskuntarakenteeseen ja -talouteen
- kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön
- ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- muihin suunnitelmiin ja kaavoitukseen

Arvioinnin pohjana käytetään viranomaisten ja eri suunnitteluosapuolien kannanottoja, yleiskaavan perusselvityksiä, suunnittelijoiden maastohavaintoja ja asiantuntija-arvioita.

7 Osalliset, vuorovaikutuksen järjestäminen ja tavoiteaikataulu

MRL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Mänttä-Vilppulan keskustaajaman osayleiskaavoituksessa osallisia ovat:

- alueen maanomistajat, asukkaat ja alueella työssä käyvät
- alueen yrittäjät
- Mänttä-Vilppulan kaupungin asukkaat
- paikallisyhdistykset
- Mänttä-Vilppulan kaupunki
- Pirkanmaan ELY-keskus
- Pirkanmaan liitto
- Pirkanmaan maakuntamuseo
- Museovirasto
- Liikennevirasto
- muut mahdolliset osalliset

Työn aikana järjestetään kolme yleisötilaisuutta, joita koskevat työvaiheet ja ajankohdat on esitetty seuraavalla sivulla olevassa taulukossa. Esittelytilaisuuksia kaupunginhallitukselle ja ohjausryhmälle on yhteensä kuusi. Suunnittelun eri osa-alueilla pidetään pienryhmäpalavereja tarpeen mukaan. Niihin osallistuvat kaupungin eri toimialojen edustajat sekä eri suunnitteluvaiheessa tarvittavat konsultin asiantuntijat.

18.11.2015

Työn käynnistysvaihe, syksy 2013 – talvi 2014

ohjausryhmä 1	aloituskokous, esittely, tavoitteet
osallisryhmä 1	valtuustoseminaari, tavoitteet
yleisötilaisuus 1	esittely ja tavoitteet
ohjausryhmä 2	tavoitteet, OAS
viranomaispalaveri 2	aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL)
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	vireilletulokuulutus, lehtiartikkeli

Viitesuunnitelmista kaavaluonnoksiksi, kevät 2014 - syksy 2015

ohjausryhmä 3	viitesuunnitelmat
yleisötilaisuus 2	viitesuunnitelmat
viranomaispalaveri 3	selvitysten tulokset ja täsmennys, viitesuunnitelmat
ohjausryhmä 4	viitesuunnitelmista saatu palaute
ohjausryhmä 5	luonnos
osallisryhmä 2	luonnos
viranomaispalaveri 4	nähtäville menevät luonnokset
yleisötilaisuus 3	luonnokset
Luonnokset nähtävillä	Lausuntopyynnöt, osallisten mielipiteiden vastaanotto

Ehdotusvaihe 2016

ohjausryhmä 6	luonnoksen vastineet ja ehdotus
ohjausryhmä 7	ehdotus
osallisryhmä 2	ehdotus
viranomaispalaveri 5	työneuvottelu museon / ELY:n tms. kanssa
Ehdotus nähtävillä	Lausuntopyynnöt, osallisten muistutusten vastaanotto
yleisötilaisuus 4	Ehdotukset
ohjausryhmä 8	ehdotuksen vastineet
viranomaispalaveri 6	ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL)
kaavan hyväksyminen	

18.11.2015

8 Tiedottaminen

Mänttä-Vilppulan kaupunki kuuluttaa ilmoituksistaan paikallislehdessä ja Internetissä kaupungin kotisivuilla, <http://www.manttavilppula.fi/kaupunkipalvelut/kaavoitus/>

Nähtäville asetettavat aineistot ovat esillä kaupungintalolla sekä Internetissä kaupungin kotisivuilla.

9 Yhteystiedot

Lisätiedot sekä kirjalliset mielipiteet, muistutukset, lausunnot:

Mänttä-Vilppulan kaupunki
Seppälän puistotie 15 / PL 69
35800 / 35801 MÄNTTÄ

kaupunginarkkitehti Sirkka Sortti
sähköposti: sirkka.sortti@manttavilppula.fi
03 488 8301 / 050 380 0669

suunnitteluavustaja Terhi Mäkelä
sähköposti: terhi.makela@manttavilppula.fi
03 488 8302 / 044 728 8661

Kaavan laatijana toimii

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Pyhäjärvenkatu 1, 33200 Tampere

Suunnittelupäällikkö
Helena Ylinen, arkkitehti SAFA
helena.ylinen@fcg.fi

Minttu Kervinen, arkkitehti SAFA
Mari Seppä, arkkitehti SAFA